

ACTIVITATEA ACADEMIEI DE ADMINISTRARE PUBLICĂ ON SPRIJINUL STRATEGIEI PENTRU TINERET

Ala MIRONIC,
rectorul AAP, doctor on pedagogie

SUMMARY

Representing the forth part of the population of the Republic, the youth is the future of Moldova. The State ensues to offer them opportunities for development and harmonious integration in all processes that take part in the society. At the same time, the State should make efforts for maintaining and implementing the Policies of Youth participation at all levels.

14

Administrarea publică, nr. 1-2, 2006

Tinerii constituie un potențial de schimbări pozitive on comunitate și necesită investiții și susținere on procesul de formare și afirmare ca cetățeni activi. Reprezentond a patra parte din populația republicii, tinerii sont viitorul Moldovei. Statul urmează să le ofere oportunități pentru dezvoltare și integrare armonioasă on toate procesele, care au loc on societate. Totodată, statul trebuie să depună eforturi pentru susținerea și implementarea la toate nivelurile politicilor de participare a tinerilor la acțiunile on domeniile ce-i privesc nemijlocit.

Tranziția socială și economică din ultimele decenii i-a afectat pe tinerii din Europa Centrală și de Est, inclusiv din Republica Moldova. Sărăcia, șomajul, migrația, accesul limitat la serviciile de educație și sănătate, precum și lipsa de perspective se numără printre problemele cele mai grave cu

care se confruntă generația tonără. Aceste condiții au generat necesitatea elaborării unor acte normative on domeniul tineretului. Inițial, la 11.02.1999 a fost aprobată Legea Republicii Moldova cu privire la tineret, on care au fost trasate direcțiile prioritare de promovare a politicii de stat on domeniul tineretului, on temeiul Constituției și al actelor juridice internaționale.

Conform Legii menționate, activitatea on domeniul tineretului a fost axată pe următoarele principii:

a) egalitatea on drepturile civile și politice;

b) participarea tineretului, inclusiv prin structurile sale reprezentative, la elaborarea, promovarea și realizarea politicii și programelor de dezvoltare a societății și, on special, a programelor ce țin de dezvoltarea armonioasă a tinerilor;

c) accesul liber al fiecărui tonăr la

serviciile sociale;

d) crearea de condiții pentru dezvoltarea și afirmarea tinerilor;

e) garantarea dreptului la instruire, educație, la dezvoltarea spirituală și fizică, ocrotirea sănătății, pregătirea profesională și plasarea în compul muncii, susținerea materială și financiară în asigurarea cu locuință;

f) cooperarea autorităților și instituțiilor publice cu organizațiile și mișcările de tineret.

Legea reglementează, în mod special, condițiile de participare a tinerilor la viața economică a țării, plasarea în compul muncii și protecția socială a tinerilor, dreptul la studii. Ocrotirea sănătății și dezvoltarea fizică a tinerilor, susținerea tinerei familii, susținerea participării la activități internaționale a tinerilor, precum și stimularea potențialului lor creator (activitatea de cercetare științifică a tinerilor, publicațiilor pentru tineret, activitatea de creație și inovație în conformitate cu actele normative în vigoare). Totodată, în baza Legii menționate au fost stabilite organele competente în domeniul tineretului (ministerul de ramură, organele locale de specialitate, serviciul social pentru tineret, Centrul național de cercetări în domeniul tineretului, centrele de tineret, asociațiile de tineret) și specificate atribuțiile acestora.

În scopul aplicării Legii cu privire la tineret, Guvernul a fost împuternicit de a elabora un mecanism de implementare treptată a prevederilor acesteia.

Astfel, la 22.12.2003 a fost aprobată Strategia pentru tineret, document ce are ca obiectiv mobilizarea întregii societăți în susținerea dezvoltării armonioase a țării spre binele lui

personal și al societății. Strategia în cauză a fost elaborată prin eforturile instituțiilor statale, în special, ale Guvernului Republicii Moldova, care au identificat direcțiile prioritare de constituire a unui sistem de servicii pentru tineri, funcțional și eficient, capabil să schimbe atitudinea față de aceștia. Este pentru prima dată în ultimii 10 ani, când s-a obținut elaborarea și aprobarea unui act normativ în domeniul politicii de tineret, care stipulează clar prioritățile statului pentru următorii 5 ani. De asemenea, este o premieră cooperarea eficientă între sectorul guvernamental și cel nonguvernamental, care au încercat în comun să găsească soluții optime la cele mai importante probleme cu care se confruntă tinerii din Moldova.

Implementarea Strategiei pentru tineret se înscrie în Strategia de Creștere Economică și Reducere a Sărăciei, acest document fiind în strânsă legătură cu planurile de dezvoltare națională și internațională.

Strategia conturează o serie de acțiuni la nivel guvernamental, adresate tinerilor, stabilind concomitent, următoarele priorități specifice acestui sector:

- facilitarea accesului tinerilor la servicii și informație;
- sporirea gradului de participare a tinerilor la viața societății;
- sporirea șanselor de angajare a tinerilor;
- consolidarea capacității umane și instituționale din sectorul tineretului și creșterea gradului de cunoaștere a persoanelor tinere;
- cultivarea sentimentului de patriotism, a respectului față de valorile naționale ale statului.

Conștienți de importanța rolului tinerilor în destinul țării, Guvernul consideră implementarea Strategiei pentru tineret drept o prioritate a politicilor de stat.

Strategia pentru tineret descrie situația tinerilor din Moldova prin prisma a patru dimensiuni diferite, dar interdependente:

- (1) oportunități educaționale (instruirea și accesul la informație);
- (2) oportunități economice;
- (3) starea sănătății;
- (4) participarea la viața socială și studiul pentru o cetățenie activă.

Educația, instruirea și accesul la informație sunt elementele cele mai importante, care îi pregătesc pe tineri pentru a se integra activ în societate. Deși societățile moderne și piața muncii impun niveluri tot mai avansate de educație și pregătire continuă, mulți tineri abandonează școala prematur, foarte puțini obțin pregătirea profesională adecvată, iar fondurile alocate pentru instruirea unui sistem educațional calitativ și competitiv sunt insuficiente. Metodele aplicate în sistemul nostru educațional nu stimulează dezvoltarea unei gândiri critice și independente, necesare în societatea modernă. Atunci când intră pe piața muncii, majoritatea tinerilor descoperă că nu au fost înzestrați cu deprinderile și competențele necesare pentru a începe o viață independentă. Acest lucru este important, mai ales, în domeniul educației și practicii profesionale, domeniu care impune o atenție deosebită.

Oportunitățile de angajare sunt insuficiente și de aceea, foarte mulți tineri nu privesc spre perspectivele economice din Moldova. Mai mult, oportunitățile

lor economice diferă de la o zonă la alta. Tinerii din zonele rurale sunt afectați în mare măsură, dar și mai mult suferă tinerii cu dizabilități. Cauzele acestei situații sunt multiple. Una pentru că Moldova să prospere economic, este necesar să fie valorificată energia și creativitatea tuturor tinerilor. Imposibilitatea de a se manifesta în plan profesional îi face pe foarte mulți tineri să emigreze în altă parte, astfel lipsind țara de resursa ei cea mai de valoare.

Unul din aspectele cele mai negative ale acestei tendințe este apariția contrabandei și a traficului cu persoane. Această crimă comisă împotriva tinerilor și a statului poate fi stopată, numai oferindu-le tinerilor perspective economice și promovând politici migraționale realiste. Examinând oferta, se constată că tinerii nu sunt suficient informați despre oportunitățile economice ale țărilor-partenere din Europa. Numărul întreprinderilor și afacerilor nou-apărute, în special în sectorul real al economiei, continuă să fie mic. Tinerii au nevoie de mai multe mijloace și de un cadru juridic ajustat, pentru ca ei să se poată implica în activități economice independente. Aceasta va contribui la stoparea creșterii îngrijorătoare a numărului de tineri antrenați în activități criminale, mai ales în furturi și delapidări.

Se consideră că tinerii sunt în general mai sănătoși decât restul populației. În același timp, ei se angajează mai mult în sisteme riscante. Ultimul deceniu a adus cu sine un număr de noi riscuri la care sunt expuși tinerii. În general, sărăcia extinsă are un impact negativ asupra sănătății tinerilor. Totodată, ei nu cunosc riscurile la care se expun,

practicând un anumit compartiment. Ei trebuie informați despre importanța modului sănătos de viață, propunându-li-se servicii avantajoase pentru a minimaliza efectele ce survin.

On pofida șanselor și oportunităților apărute on procesul dezvoltării democrației pluraliste on țara noastră, gradul de participare a tinerilor la viața publică și politică este scăzut. Doar foarte puțini tineri sunt oncadrați on asociații, iar prezența lor la alegeri este nesatisfăcătoare. Pentru a redresa această stare de lucruri, este necesar să le onlesnim accesul la informație și la servicii. Important este să se țină cont de faptul că tinerii doresc să-și pornească afaceri proprii, on afara familiei, pentru a obține autonomie economică, on să de cele mai multe ori ei rămân dependenți de părinții lor, deoarece nu-și pot permite o locuință separată din lipsă de venituri. De aceea, statul va promova on mod activ condiții favorabile on care tinerii să se poată manifesta ca cetățeni și să-și poată folosi timpul on mod productiv.

Conform Constituției Republicii Moldova, Declarației Universale a Drepturilor Omului, Convenției Europene pentru Protecția Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale, Convenției privind Drepturile Copilului și altor instrumente juridice internaționale relevante, Strategia pentru tineret și acțiunile on domeniu sunt bazate pe respectarea a patru principii-cheie:

- garantarea nediscriminării – fiecare tonăr are drepturi egale, indiferent de rasă, culoare, sex, vârstă, confesiune, origine etnică, origine socială, orientare politică, familie, loc de reședință sau orice altă caracteristică;

- asigurarea șanselor egale – fiecărui tonăr, indiferent de origine, i se oferă posibilități de a-și dezvolta integral potențialul atot ca individ, cot și ca cetățean;

- respectarea tinerilor on calitate de cetățeni – tinerii sunt cetățeni deplin, având aceleași drepturi și datorii ca și oricare alt grup din societate, inclusiv dreptul la libertatea de exprimare, opinie și ontrunire;

- oncurajarea participării tinerilor prin susținere on exercitarea drepturilor lor pentru a participa plenar on viața societății.

Scopul de bază al Strategiei este să avem o societate on care statul asigură drepturile tinerilor, satisfăcându-le cerințele fizice, educaționale, psihologice și culturale și on care ei se implică activ pentru a-și făuri propriul viitor.

On societatea noastră, tinerii de cele mai multe ori sunt excluși din procesul de luare a deciziilor. Prezentarea lor la vot continuă să fie ne semnificativă. Din cauza absenței tinerilor la luarea deciziilor, societatea nu cunoaște problemele cu care aceștia se confruntă. Distanța existentă ontre tineri, instituțiile publice și procesul democratic se datorează, de asemenea, lipsei tradiției de participare a tinerilor la făurirea unei societăți prospere. On consecință, tinerii devin indiferenți față de viața politică și socială. O astfel de stare a lucrurilor nu este demnă de o democrație europeană modernă, care se edifică on Moldova. Tinerii trebuie să participe activ la viața socială, economică, culturală și politică. Activitatea economică a tinerilor constituie un factor esențial pentru creșterea nivelului lor de trai. Instituțiile de stat și

societatea on ansamblu trebuie să instituie mecanismele necesare, care să facă această participare posibilă, efectivă și semnificativă. Tinerii au responsabilități ca și orice alt segment din societate și trebuie să aibă aceleași drepturi ca și ceilalți cetățeni, fără discriminări. Pentru a-și realiza integral drepturile și responsabilitățile, tinerilor trebuie să li se ofere accesul, on măsură suficientă, la procesul de luare a deciziilor ce le afectează viața, la informație, la piața muncii, la o locuință decentă, la servicii medicale, la oportunități de educație adecvate, la un mediu nepoluat, la libertatea de deplasare și la odihnă. Toate acestea se obțin prin participarea lor activă on viața comunității. Acesta este principiul pe care se sprijină toate acțiunile ce vizează tinerii fie direct, fie indirect, care le influențează viața și care va apropia soluțiile și abordările unice, inovatoare ale tinerilor de realitățile și problemele cotidiene.

On termen de un an de la adoptarea Strategiei pentru tineret, on Moldova a fost creat cadrul normativ, care susține și legitimează inițiativele locale ale tinerilor. On procesul privind implementarea Strategiei au fost create 9 centre de resurse prietenoase tinerilor și peste 200 de consilii locale ale tinerilor. Totodată, on această perioadă peste 14 mii de tineri au beneficiat de instruire nonformală și 25 de organizații nonguvernamentale de tineret au obținut suport financiar pentru realizarea unor inițiative locale. Au fost susținute prin acordare de granturi 12 proiecte mass-media ale tinerilor din localitățile republicii. Organizația UNICEF și-a manifestat tendința de a susține inițiativele tineretului și eforturile Guvernului on acest sens,

inclusiv prin onaintarea a 3 programe on domeniul sănătății, dezvoltării și participării tinerilor.

Academia de Administrare Publică atrage o atenție deosebită tinerilor colaboratori și profesori ai instituției, care iau parte activă la majoritatea activităților și manifestărilor desfășurate on Academie.

On cadrul Academiei oși desfășoară activitatea două structuri obștești, care au on componentă tineri și se preocupă de problemele acestora:

Centrul tinerilor specialiști, sarcina de bază a căruia este susținerea dezvoltării profesionale și intelectuale a tinerilor colaboratori ai Academiei prin intermediul asigurării unui suport metodic-didactic, științific și material necesar. Scopul onființării acestui Centru constituie oncadrarea cot mai activă a tinerilor specialiști și profesori ai Academiei on procesul de muncă, on soluționarea problemelor de profil, on special, on determinarea perspectivelor de integrare a instituției date la nivelul dezvoltat al instituțiilor similare din statele-membre ale Uniunii Europene.

Atelierul științifico-practic de creație al tinerilor profesori și funcționari publici are drept scop de bază acordarea ajutorului conceptual și metodic, adică cercetarea și implementarea noilor idei, studiilor științifice și tehnologiilor de predare; asigurarea instructiv-metodică a sistemului de instruire și de informare din cadrul Academiei; pregătirea tinerilor profesori ai AAP on vederea implementării tehnologiilor inovaționale; elaborarea și implementarea noilor programe și tehnologii progresive on cadrul procesului de studii; cercetarea practicii

și rezultatelor aplicării de către tinerii profesori a diferitelor inovații.

În cadrul acestui atelier sunt invitați specialiști și savanți de vază pentru efectuarea unui schimb de experiență pedagogică avansată în dezvoltarea lor profesională.

Una dintre acțiunile în acest sens a

fost concursul de proiecte ale tinerilor specialiști la tema „Academia viitorului”. Tinerii specialiști, fiind receptivi și dornici de schimbări, au prezentat un șir de proiecte și idei noi în vederea dezvoltării instituției și a societății, pre-

cum și pentru accelerarea integrării Republicii Moldova în comunitatea europeană. Astfel, în cadrul concursului au fost prezentate șase proiecte, după cum urmează: „Colaborarea tinerilor din Republica Moldova în contextul integrării europene” și „activitatea Academiei în variantă electronică”, prezentate de specialistul servicii sociale – Dumitru Zolotco; „Tineri pentru Europa”, autorul căruia este Cristina Pantea, șef interimar Secția cooperare internațională; „Academia de Administrare Publică – un promotor al spiritualității în contextul integrării europene”, autor – tonărul profesor al Catedrei relații internaționale, Vlad Brăilă și alte proiecte.

Putem concluziona că aportul fiecărui tonăr cetățean este binevenit, deoarece prin inițiativele lansate contribuie la edificarea statului Republicii Moldova, stat bazat pe valori democratice europene, în care este absolut necesară implicarea tinerilor la soluționarea problemelor statului și la transformările social-politice.

BIBLIOGRAFIE